

**LEAVE
NO ONE
BEHIND**

AFRIKAANS

'N ROEP TOT AKSIE VIR 'N BETER WÊRELD

NELSON

MANDELA

**VIR MENSE
VIR PLANEET**

Hierdie versameling aanhalings van Nelson Mandela dien as 'n herinnering aan die impak wat 'n enkele individu op die wêreld kan hê. Saamgestel deur die Verenigde Nasies in Suid-Afrika in samewerking met die Nelson Mandela-stigting, hierdie boekie is opgedra aan die nalatenskap van die ikoon wat generasies geïnspireer het om te veg vir 'n meer regverdige, gelyke en volhoubare wêreld. Op hierdie bladsye is Madiba se woorde in lyn met die Volhoubare Ontwikkelingsdoelwitte, en bied insigte, inspirasie en 'n oproep tot aksie aan elkeen van ons om 'n verskil te maak in ons gemeenskappe en verder.

Voorblad: ©Nelson Mandela Foundation/Matthew Willman

Binneblad: n Foto van die VN se kostuin.
UN ©UN Photo/Rick Bajorna

INHOUDSOPGAWE

Erkennings

4

'n Spesiale uitgawe om die nalatenskap van Nelson Mandela te vier en die 10 de herdenking van sy heengaan te herdenk

Voorwoord

5

Boodskap van die Nelson Mandela-stigting en die VN se inwonende koördineerder in Suid-Afrika.

Aanhalings van Nelson Mandela en die Volhoubare

Ontwikkelingsdoelwitte

6

Nelson Mandela het generasies geïnspireer om te veg vir 'n meer regverdige, gelyke en volhoubare wêreld. Op hierdie bladsye is Nelson Mandela se woorde in lyn met die Volhoubare Ontwikkelingsdoelwitte, en bied insigte, inspirasie en 'n oproep tot aksie aan elkeen van ons om 'n verskil te maak in ons gemeenskappe en verder.

.

**NELSON
MANDELA
INTERNATIONAL
DAY**

TAKE ACTION! INSPIRE CHANGE!

'n Spesiale uitgawe om die nalatenskap van Nelson Mandela te vier en die 10 de herdenking van sy heengaan te herdenk.

"COURAGE WAS NOT THE ABSENCE OF FEAR,
"TRUMPH OVER IT" N MANDELA

CONTINUATION

Die Verenigde Nasies se kantoor in Genève het 'n geleentheid gehou ter herdenking van die Internasionale Nelson Mandela-dag. Deelnemers skryf boodskappe tydens hierdie geleentheid.
©VN Foto/Jean Marc Ferré

Die basiese reg van menswees word daagliks van honderde duisende mense weerhou as gevolg van armoede, die onbeskikbaarheid van basiese noodsaaklikhede soos kos, werk, water en skooling, opvoeding, gesondheidsorg en 'n gesonde omgewing.

Nelson Mandela

VOORWOORD

Geagte kollegas, vriende en mede-veranderingmakers,

Hierdie boekie dien as 'n spesiale huldeblyk aan Nelson Rolihlahla Mandela, die voormalige president van Suid-Afrika, liefdevol bekend as Madiba, ter erkenning van sy blywende nalatenskap en onvermoeide stryd vir die vryheid en welsyn van die mensdom.

Dit poog om parallele te trek tussen sy onvergeetlike oproep tot aksie-toesprake en die 2030 Agenda vir Volhoubare Ontwikkeling en sy verwante Volhoubare Ontwikkelingsdoelwitte (VOD's) wat in 2015 by die Verenigde Nasies aangeneem is. Die boekie streef daarna om sommige van sy uitsprake tot lewe te bring (voor, tydens en na sy 27 jaar in die tronk) deur dit te pas by verwante VOD's soos ons die middelpunt bereik om die huidige teikens wat tans van koers af is vir mense en planeet te bereik.

UNelson Muffuh,
uMqondisi WeZizwe
Ezihlangene
eNingizimu Afrika

Madiba was die eerste persoon aan wie 'n dag toegewy is deur die Algemene Vergadering van die Verenigde Nasies om hom te vereer toe hulle 18 Julie (sy verjaardag) as Nelson Mandela Internasionale Dag verklaar het. Soos gepas deur die Verenigde Nasies opgemerk is, is die herdenking van Mandela se verjaardag "n oomblik vir almal om te vernuwe met die waardes wat Nelson Mandela geïnspireer het. Absolute vasberadenheid. 'n Diepe verbintenis tot geregtigheid, menseregte en fundamentele vryhede. 'n Diepe geloof in die gelykheid en waardigheid van elke vrou en man. 'n Onverbiddelike betrokkenheid vir dialoog en solidariteit oor alle lyne en afdelings heen." Die tema vir vorige en vanjaar se Mandeladag-herdenking, "Klimaat, Voedsel en Solidariteit," beklemtoon die dringende uitdagings van klimaatsverandering, armoede en ongelykheid.

Deur die vennootskap met die Nelson Mandela-stigting beoog die VN om betekenisvolle bydraes te maak wat niemand sal agterlaat nie, insluitend deur armoedeverligting, vermindering van ongelykheid, werkskepping en entrepreneurskap, effektiewe bestuur, volhoubare verbruiks- en produksiepatrone, aanpassing en versagting van klimaatsverandering, afvalbestuur, regverdige energie-oorgang, en getransformeerde voedselstelsels.

UVerne Harris,
Obambele Umphathi
Omkhulu i-Nelson
Mandela Foundation

Terwyl ons nadink oor Nelson Mandela se woorde en optrede voor, tydens en na die 2030 VOD-beraad (18-19 September tydens die VN se algemene vergadering in New York), laat ons onthou watter krag elkeen van ons het om 'n verskil te maak, aangesien hy gepas gesê het, "dit is nou in u hande". Deur Mandela se gees te beliggaam en ons pogings met die VOD's te belyn, kan ons 'n meer volhoubare, regverdige, billike en inklusiewe wêreld skep. Kom ons eer Nelson Mandela se nalatenskap deur sy woorde in daad om te sit en te streef na 'n beter toekoms vir almal.

BEËINDIG ARMOEDE ORAL, IN ALLE VORMS

Net soos slawerny en apartheid, is armoede nie natuurlik nie. Dit is mensgemaak en dit kan oorkom word [...] **om armoede te oorkom is nie 'n welsynsgebaar nie.** Dit is 'n daad van **geregtigheid.**

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Skenk wat u nie gebruik nie.**
Plaaslike liefdadigheidsorganisasies sal u saggens-gebruikte klere, boeke en meubels 'n nuwe lewe gee.
- **Kry 'n liefdadigheidsorganisasie wat u wil ondersteun.** Enige skenking, groot of klein, kan 'n verskil maak.
- **Armoede duur steeds in elke land voort.** Meer as 8% van die wêreld se bevolking leef in uiterste armoede.
Leen u stem aan die stryd teen uiterste armoede.
- **Ondersteun plaaslike besighede en entrepreneurs.**
Deur te kies om by plaaslike besighede te koop, kan u bydra tot ekonomiese bemagtiging en armoedevermindering.

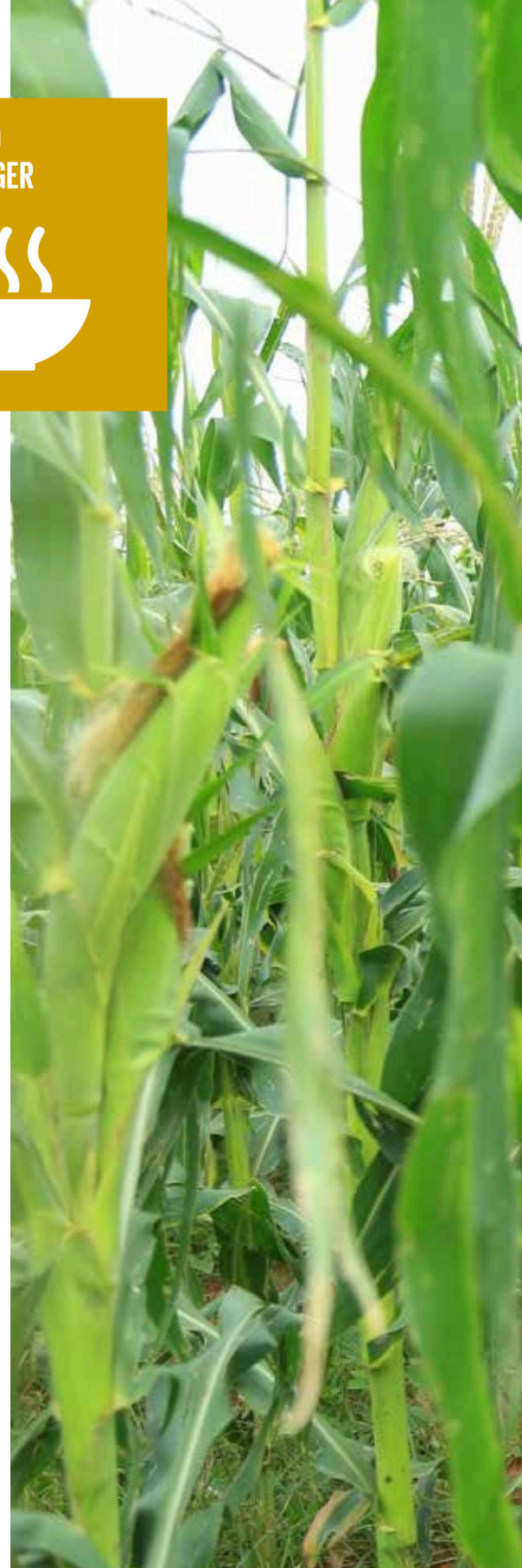

BEËINDIG HONGERSNOOD, BEREIK VOEDSELSEKERHEID EN VERBETERDE VOEDING EN VOLHOUBARE LANDBOU

Vryheid beteken niks as mense nie
kos in hul mae kan sit nie.

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Probeer om u eie kos te kweek of begin 'n kostuin by die huis, by die skool of in die gemeenskap**
- **Moenie kos mors nie.
Vries varsprodukte en oorskiet.**
- **Gee eetbare oorskietkos aan behoeftiges en mense in kwesbare situasies.**
- **Handhaaf 'n gebalanseerde dieet.
Die vleisproduksiebedryf het 'n groot impak op die omgewing.**
- **Koop plaaslike en seisoenale kos.**

VERSEKER GESONDE LEWENS EN BEVORDER WELSYN VIR ALMAL VAN ALLE OUDERDOMME

Ek het nog altyd geglo dat **oefening die sleutel** is nie net tot fisiese gesondheid nie maar ook tot **gemoedsrus**.

Nelson Mandela

3 GOOD HEALTH
AND WELL-BEING

2 ZERO
HUNGER

8 DECENT WORK
ECONOMIC GROWTH

14 LIFE
BELOW WATER

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- Eet groente en vrugte en oefen gereeld om gesond te bly.
- Ent uself en u kinders in. Om u gesin teen siektes te beskerm, help ook openbare gesondheid.
- Skenk bloed om lewens te red.
- Plaas uself op die orgaan- en weefselskenkersregister in u land.
- Bly aktief! Probeer om gereeld te oefen of betrokke te wees by sportaktiwiteite.
- Kry 'n liefdadigheidsorganisasie wat u wil ondersteun.
Elke klein bietjie maak 'n verskil.

Bemagtiging van gemeenskappe: Leerders van Kwadukathole Comprehensive School in Katlehong Township, Johannesburg, trek saam vir VOD3 op Wêreldvlugtelingdag en wys eenheid en talent by Freedom Park, Suid-Afrika.

©VN Suid-Afrika/Ropafadzo Chiradza

VERSEKER INKLUSIEWE EN GELYKE KWALITEIT OPVOEDING EN BEVORDER LEWENSLANGE LEERGELEENTHEDE VIR ALMAL

4 QUALITY
EDUCATION

Opvoeding is die groot enjin van persoonlike ontwikkeling. Dit is deur opvoeding dat die dogter van 'n landbewoner 'n dokter kan word, dat die seun van 'n mynwerker die hoof van die myn kan word, dat 'n kind van plaaswerkers die president van 'n groot nasie kan word. Dit is wat ons maak uit wat ons het, nie wat ons gegee word nie, wat een persoon van 'n ander skei.

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Mentor jongmense. U kan onderrig- en huiswerkbystand verskaf, 'n taal onderrig of 'n les oor wêrelddoelwitte lewer.**
- **Besoek u plaaslike skool en vra watter skoolbenodigdhede hulle benodig. Begin 'n skoolvoorraadveldtog in u gemeenskap.**
- **As u die middele het, borg 'n kind se opvoeding**
- **Skenk u gebruikte boeke. Die maklikste manier om toegang tot kennis te gee, is om u gebruikte boeke aan**

Skoolmeisies by die Yomelela Primêre Skool in Khayelitsha, die grootste informele township in Kaapstad, Suid-Afrika.
©UN Women/Karin Schermbrucker

BEREIK GESLAGGELYKHEID EN BEMAGTIG ALLE VROU EN MEISIES

5 GENDER
EQUALITY

Vryheid kan nie bekom word
tensy **vroue van alle vorme
van onderdrukking bevry is.**

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Wees bewus van geslagstereotipes. Herken hulle, vermy hulle en leer ander oor hulle.**
- **Soek vroulike mentors/leiers. Maak seker dat sommige van u rolmodelle of mentors vroue is.**
- **Beëindig alle vorme van diskriminasie teen alle vroue en meisies deur alle mense gelyk te behandel ongeag hul geslag.**
- **Staan op teen teistering. Wanneer u ook al sien of bewus word van teistering, hetsy in die werkplek, strate, huis of aanlynruimte, verhef u stem daarteen.**

Suid-Afrikaanse vroulike vredesmagte is aktief betrokke by die insameling van noodsaaklike inligting en die bevordering van sekuriteit tydens 'n patroolie in die Demokratiese Republiek van die Kongo, wat bydra tot VN-vredesbewaring en die bevordering van VOD 5: Geslagsgelykheid:

©VN Foto/Michael Ali

VERSEKER BESKIKBAARHEID EN VOLHOUBARE BESTUUR VAN WATER EN SANITASIE VIR ALMAL

6 CLEAN WATER
AND SANITATION

Regoor die wêreld word water gesien
as **so waardevol soos die lewe self.**

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- Oes reënwater deur 'n watertenk te gebruik.
- Betrek u hele gemeenskap om 'n plaaslike rivier, see of oseaan skoon te maak.
- Verhoog bewustheid oor higiënekwessies in u gemeenskap deur sosiale media of mond-tot-mond.
- Moenie te veel water gebruik nie.
- Maak seker dat u die kraan toemaak wanneer u skottelgoed was, en stort vinnig.
- Baddens benodig meer water as 'n 5–10 minute stort.
- Beskerm u waterbronne deur besoedeling te verminder en storting uit te skakel.

Nelson Muffuh, die VN se inwonende koördineerder in Suid-Afrika, by 'n UNICEF-handewasstasie tydens 'n VN-veldbesoek aan die Kanana veldhospitaal in Hammanskraal, Suid-Afrika, tydens die cholera-uitbraak.
©VN Suid-Afrika/Ropafadzo Chiradza

VERSEKER TOEGANG TOT BEKOSTIGBARE, BETROUBARE, VOLHOUBARE EN MODERNE ENERGIE VIR ALMAL

7 AFFORDABLE AND
CLEAN ENERGY

Alhoewel die wêreld baie vordering gemaak het in die twintigste eeu, is die lewens van baie van die mensdom verswak deur **armoede, geweld, hongersnood, siekte en skade aan die omgewing.**

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Skakel ligte af wat nie gebruik word nie – bespaar elektrisiteit.**
- **Koop herlaaibare elektronika. Moenie batterye vir eenmalige gebruik koop of gebruik nie.**
- **Gebruik sonkragbronne. Installeer sonpanele in u huis vir u verwarming en elektrisiteit.**

'n Wind-son-hibriede mini-netwerk in die Bo-Blinkwater-gemeenskap (Oos-Kaap) wat deur UNDP deur sy Suid-Afrikaanse Windenergie-program gestig is.
©UNDP Suid-Afrika

**BEVORDER VOLHOUDENDE
INKLUSIEWE, VOLHOUBARE
EKONOMIESE GROEI,
VOLLE EN PRODUKTIEWE
INDIENSNEMING EN
ORDENTLIKE WERK VIR
ALMAL**

8 DECENT WORK AND
ECONOMIC GROWTH

**Dit is in u hande om 'n beter wêreld te skep
vir almal wat daarin woon.**

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Ken u regte by die werk. Om toegang tot geregtigheid te verkry, sal dit baie help om te weet waarop u geregtig is.**
- **Koop by plaaslike produsente. Ondersteun plaaslike ekonomiese groei deur te kies om by plaaslike produsente en besighede te koop.**
- **Organiseer 'n mentorskapprogram. Nooi mense met ondervinding in 'n sekere veld om 'n mentorgroep te skep wat jongmense sal help om beter voor te berei vir hul toekomstige werk.**

BOU BUIGSAME INFRASTRUKTUUR, BEVORDER INKLUSIEWE EN VOLHOUBARE INDUSTRIALISERING EN MOEDIG INNOVASIE AAN

Ons het hulp nodig om **infrastruktuur te bou sodat Afrika** handelsgeleenthede kan benut en 'n billike kans gegun word om **in die wêreld ekonomie mee te ding.**

Nelson Mandela

9 INDUSTRY, INNOVATION
AND INFRASTRUCTURE

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Belê in skoon en buigsame infrastruktuur.**
Dit is die enigste manier om werkers veilig te hou en die omgewing te beskerm.
- **Organiseer of neem deel aan 'n dinkskrumkompetisie.**
U kan u en u kollegas se entrepreneursgees aanmoedig deur 'n plaaslike idee-kompetisie te organiseer en maatskappye of nuwe ondernemings uit te nooi om die wenners te mentor.
- **Skep 'n kaart van warmkolle.**
Daar is 'n verskeidenheid openbare ruimtes met gratis wifi-toegang. Deur hulle in u omgewing te karteer en bewusmaking deur sosiale media, pamflette of aankondigings te versprei, kan u meer mense help om toegang tot die internet te kry en die digitale kloof te oorbrug.

VERMINDER ONGELYKHEID BINNE EN TUSSEN LANDE

Solank as wat **armoede, ongeregtigheid en growwe ongelykheid** in ons wêreld voortduur, kan niemand werklik rus nie.

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Besoek plaaslike skoolings, weeshuise of minderheidsgemeenskapsentrums en organiseer 'n gespreksruimte om die belangrikheid van hierdie regte te bespreek of doen gereeld vrywilligheidswerk daar.**
- **Bevoordeel maatskappye wat inklusief is. Gaan die lyste na van die maatskappye wat inklusief is vir verskillende minderhede deur indiensneming daar of deur hul produkte.**
- **Ondersteun migrante en vlugtlinge in u gemeenskappe. Werk as vrywilliger by 'n plaaslike vlugtelingkamp. Versamel of skenk die nodige toestelle, kos en klere.**

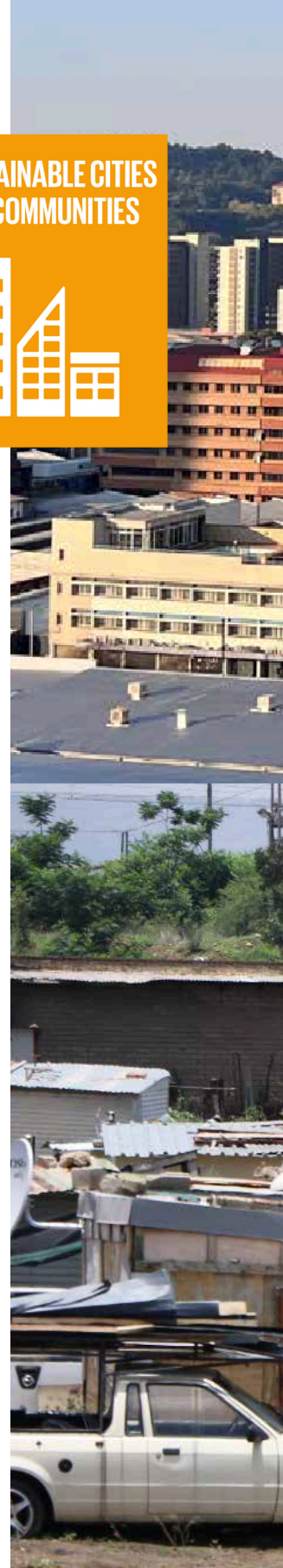
MAAK STEDE EN MENSLIKE NEDERSETTINGS INKLUSIEF, VEILIG, BUIGSAAM EN VOLHOUBAAR

'N Fundamentele besorgdheid oor ander in ons individuele en gemeenskaplike lewens sal baie help om die wêreld die beter plek te maak waarvan ons so passievol gedroom het.

Nelson Mandela

11 SUSTAINABLE CITIES
AND COMMUNITIES

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Koop, eet en drink plaaslik.**
Ondersteuning van buurtondernemings hou mense in diens en sirkuleer geld terug
- **Maak gebruik van u reg om die leiers in u plaaslike gemeenskap te verkies.**
- **Versorg openbare ruimtes.**
Begin by uself en inspireer ander om by te dra tot beter openbare ruimtes – water die plante, snoei en plant bome, herstel sportareas en speelgronde, organiseer 'n skoonmaak.

NBo: Bemagtiging van gemeenskappe:

'n Lewendige stadsprofiel wat die inklusiewe, veilige, buigsame en volhoubare stadsontwikkeling rondom die Uniegebou in Pretoria, Suid-Afrika, ten toon stel.

©VN Suid-Afrika Foto/Nombulelo Malinga

Onder: VN Suid-Afrika besoek Mamelodi Township in Pretoria om die gemeenskapskade te bepaal en hulpvoorrade te verskaf aan gemeenskappe wat deur die vloede geraak is.

©VN Suid-Afrika Foto/Eunice Namugwe

VERSEKER VOLHOUBARE VERBRUIK- EN PRODUKSIEPATRONE

12 RESPONSIBLE
CONSUMPTION
AND PRODUCTION

'n Volhoubare toekoms vir die mensdom hang af van 'n **versorgende vennootskap met die natuur soveel** as enigiets anders.

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Kies herbruikbare produkte. Gebruik 'n ekosak vir inkopies, 'n herbruikbare waterbottel of 'n koppie om u plastiekafval te verminder.**
- **Wees bewus van verpakking – hoe minder hoe beter!**
- **Doen navorsing en koop by maatskappye wat u weet volhoubare praktyke het en nie die omgewing benadeel nie.**
- **Koop tweedehandse wanneer u kan.**

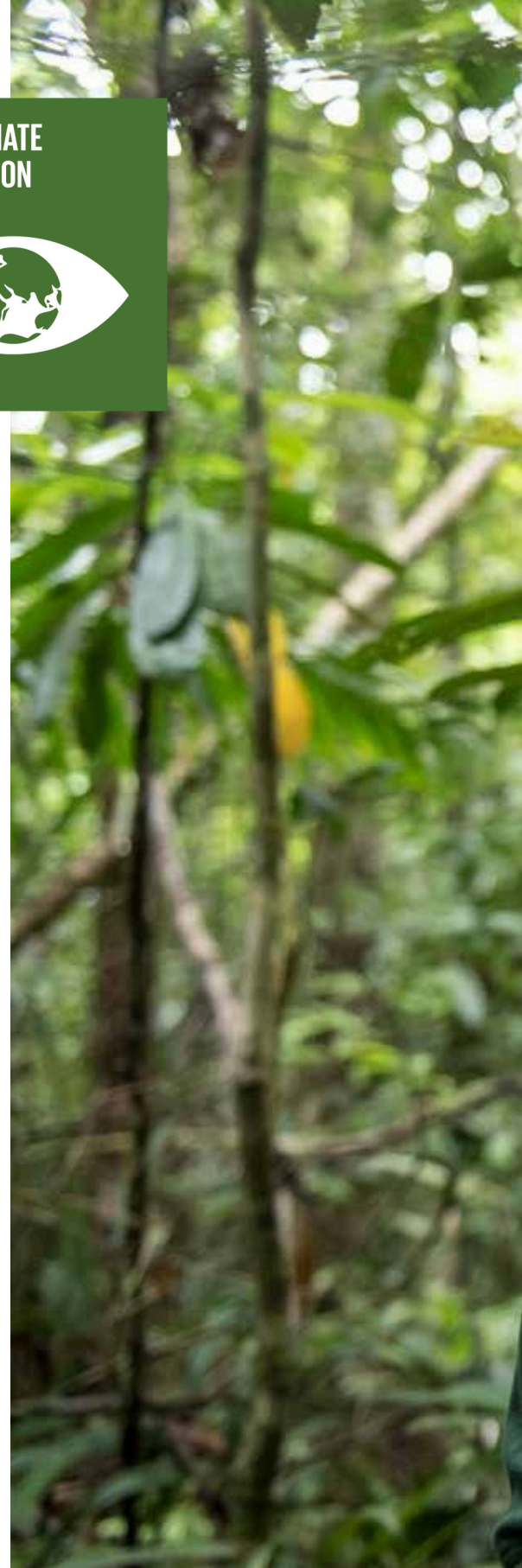

NEEM DRINGENDE AKSIE OM KLIMAATVERANDERING EN DIE IMPAK DAARVAN, TE BEVEG

Kom ons staan saam om ons wêreld
'n **volhoubare bron vir ons toekoms**
as die mensdom op hierdie planeet
te maak.

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- Herwin papier, glas, plastiek, metaal en ou elektronika.
- Koop eko-vriendelike produkte. Lees die verpakking om te sien of produkte op 'n eko-vriendelike manier vervaardig word.
- Ry fiets, stap of neem openbare vervoer. Spaar die motorritte vir wanneer u 'n groot groep het.
- Verreken u koolstofvrystellings. U kan u koolstofvoetspoor bereken en klimaatkrediete by Climate Neutral Now koop.

'n NFI-projekwerker inspekteer 'n woud en versamel miermonsters om klimaatsverandering te bekamp.
©VN-REDD

BEWAAR EN GEBRUIK DIE OSEANE, SEE EN MARIENE HULPBRONNE OP VOLHOUBARE WYSE VIR VOLHOUBARE ONTWIKKELING

14 LIFE
BELOW WATER

Die **rykdom van die oseane** is deel van die gemeenskaplike erfenis van die mensdom [...] sonder 'n regulatoriese gesag of afdwingbare wet staar kommerwekkende bedreigings vir die oseane ons in die gesig as gevolg van praktyke soos die storting van giftige afval, oorbevissing, of transnasionale misdaad soos dwelmhandel Die **pogings om 'n werkbare regsorde vir die oseane te vestig, mag nie misluk nie.**

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Verminder afval – baie van die afval wat ons op land produseer, beland in die oseane.**
- **Hou op om plastieksakke te gebruik: Gebruik en verkeerde wegdoening van plastiek is 'n groot oorsaak van marienebesoedeling.**
- **Betrek u hele gemeenskap om 'n plaaslike rivier, see of oseaan skoon te maak.**

Plastiekafval wat in die see gevind word wat waterbesoedeling veroorsaak.
©UNEP

BESKERM, HERSTEL EN BEVORDER VOLHOUBARE GEBRUIK VAN AARDSE EKOSISTEME, BESTUUR WOUDE VOLHOUBAAR, BEVEG WOESTYNUITBREIDING, EN STOP EN KEER DIE AGTERUITGANG VAN LAND EN BIODIVERSITEIT

Die **bome en woude was verwoes juis omdat ons mense <11043>so afhanklik van hulle as bronne van energie** was. En op hul beurt is mense vandag koud en kort hulle energie vir kook, skoonmaak en basiese geriewe omdat die bome en woude vernietig word.

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Moenie plaagdoders gebruik nie.**
Om die kwaliteit van grond te beskerm en te onderhou, moenie chemikalieë gebruik terwyl u plante kweek nie.
- **Om voedselreste te kompos kan die klimaatsimpak verminder terwyl dit ook voedingstowwe herwin.**
- **Moenie produkte gebruik wat op diere getoets is nie.**
- **Organiseer u eie of sluit aan by 'n bestaande skoonmaakgeleentheid om die ekosisteem van u plaaslike groen ruimte te onderhou.**

BEVORDER VREEDSAME EN INKLUSIEWE GEMEENSKAPPE EN VERSKAF TOEGANG TOT GEREGTIGHEID VIR ALMAL EN BOU DOELTREFFENDE, VERANTWOORDBARE, INKLUSIEWE INSTELLINGS OP ALLE VLAKKE

Vrede is nie net die afwesigheid van konflik nie; vrede is die skepping 'n **omgewing waar almal kan floreer**, ongeag van ras, kleur, geloofsbelydenis, geloof, geslag, klas, stand, of enige ander sosiale merkers of verskille.

Nelson Mandela

16 PEACE, JUSTICE
AND STRONG
INSTITUTIONS

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Stem! Maak gebruik van u reg om die leiers van u land en u plaaslike gemeenskap te verkies.**
- **Ken u regte by die werk. Om toegang tot geregtigheid te verkry, sal dit baie help om te weet waarop u geregtig is.**
- **Laat u stem hoor! Vra u plaaslike en nasionale owerhede om betrokke te raak by inisiatiewe wat nie mense of die planeet benadeel nie.**

MNootverkose president Nelson Mandela lewer sy intrede vanaf 'n balkon van die stadsaal.
©VN Foto/Chris Sattlberger

VERSTERK DIE MIDDELE VAN IMPLEMENTERING EN VERNUWE DIE WERELDWYE VENNOOTSKAP VIR VOLHOUBARE ONTWIKKELING

17 PARTNERSHIPS
FOR THE GOALS

Dit is maklik om af te breek en te vernietig. Die **helde** is diegene wat **vrede maak en bou**

Nelson Mandela

HOE U 'N ROL KAN SPEEL:

- **Belê in nuwe ondernemings, klein en mediumgrootte ondernemings, en koöperasies wat aan hoë ekonomiese, sosiale en bestuurstandaarde (ESG) voldoen.**
- **Ondersteun uitvoer deur produkte van ontwikkelende lande te koop. Neem kennis van die regverdige handel-etiket op produkte, dit help om produkte van plaaslike produsente in ontwikkelende lande aan te dui.**
- **Ondersteun organisasies of projekte wat werk aan globale vennootskappe, soos dié wat oorgrenssamewerkings, kennisdeling of tegnologie-oordrag bevorder.**
- **Doen veldtogte vir ontwikkelende lande om voldoende tegnologie, kapasiteit, belegging en finansiële ondersteuning vir volhoubare ontwikkelingsintervensies te ontvang.**
- **Werk of doen vrywilligerwerk in NRO's wat aan die Wêrelddoelwitte werk. U kan deur verskeie projekte bydra om die doelwitte teen 2030 te bereik.**

S.H. Matamela Cyril Ramaphosa (links), president van die Republiek van Suid-Afrika, deel 'n grappie met María Fernanda Espinosa Garcés (derde van regs), president van die drie-en-sewentigste sitting van die Algemene Vergadering, sekretaris-generaal António Guterres (tweede van regs), en adjunk-sekretaris-generaal Amina Mohammed, nadat hulle die Nelson Mandela-standbeeld by die VN-hoofkwartier in New York onthul het. ©VN Foto

Agterblad:

Nelson Mandela, President van die Republiek van Suid-Afrika, gee die toespraak by die drie-en-vyftigste sitting van die Algemene Vergadering.
©VN Foto/Greg Kinch

Gepubliseer deur:

Die Verenigde Nasies in Suid Afrika | 2023

Nagevors en ontwerp deur:

United Nations Information Centre (UNIC),
Pretoria.

KONTAK ONS:

United Nations South Africa,
UN House, Metro Park Building,
351 Francis Baard Street, Pretoria, South
Africa Telephone: +27 12 354 8504
Email: unic-pretoria@un.org

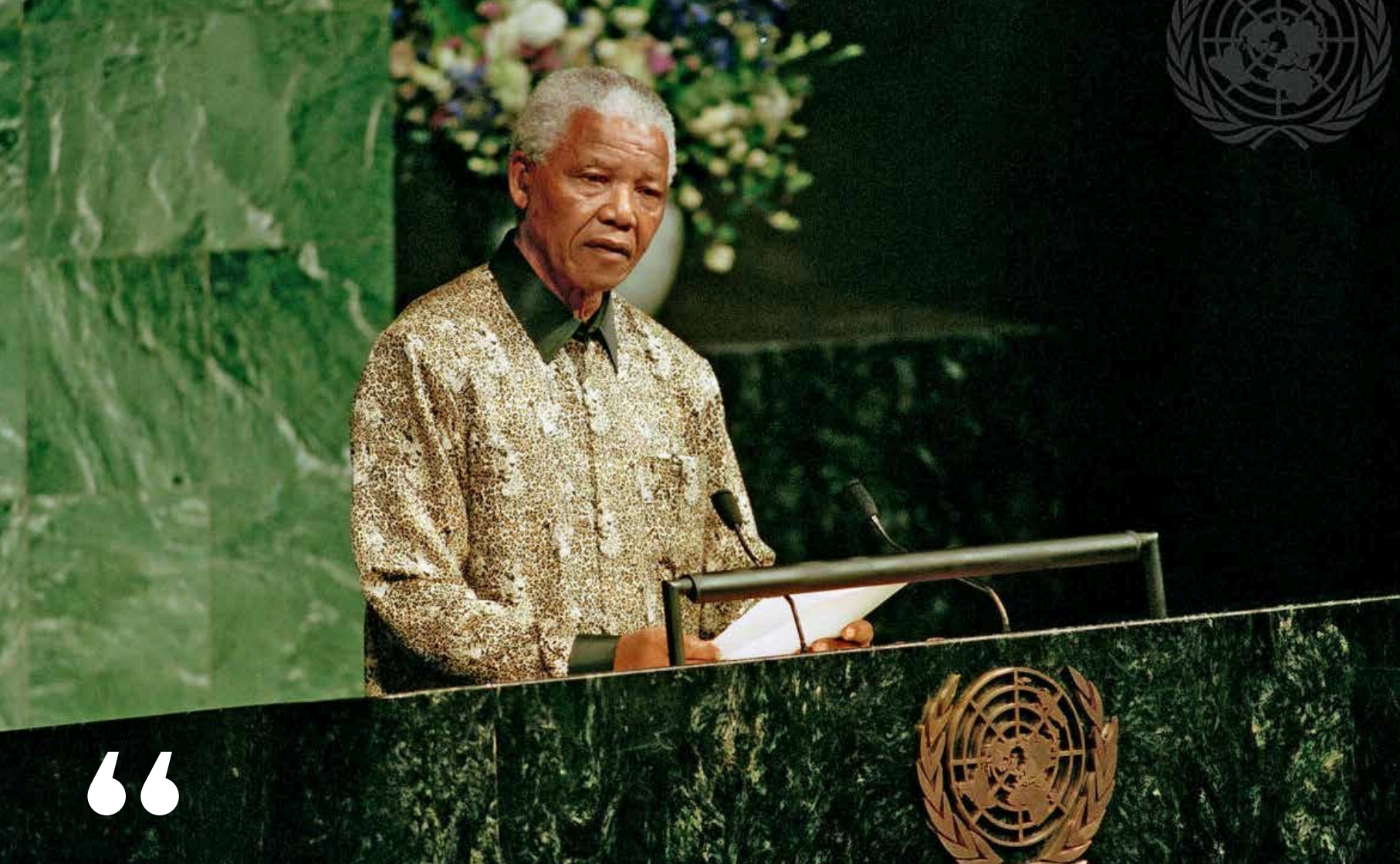
Volg ons:

Facebook: [@UNinSouthAfrica](https://www.facebook.com/UNinSouthAfrica)

Twitter: [@UNinSouthAfrica](https://twitter.com/UNinSouthAfrica)

Instagram: [@UNinSouthAfrica](https://www.instagram.com/UNinSouthAfrica)

Website: <https://southafrica.un.org/>

“

**Moenie anderpad kyk nie; moenie huiwer
nie. Erken dat die wêreld honger is vir aksie,
nie woorde nie. Tree met durf en visie op.**

Nelson Mandela

**UNITED NATIONS
SOUTH AFRICA**

**NELSON MANDELA
FOUNDATION**

Living the legacy